

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Особливості організації обліку та контролю операцій з необоротними активами (на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» регіональної філії Одеська залізниця)»

Виконавець:

студент 61 групи ФМОІТ
Гуртовий Олександр Олександрович

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Муренко Тетяна Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Обрана для кваліфікаційної роботи тема визначається багатьма ключовими чинниками: це й, насамперед, стратегічне значення галузі залізничного транспорту, й специфіка операцій з необоротними активами на залізничних підприємствах, підвищення конкурентоспроможності та фінансової стійкості підприємств завдяки оптимізації управління необоротними активами тощо.

Залізничний транспорт є важливою складовою транспортної інфраструктури в багатьох країнах, і від його ефективності залежить економічний розвиток. Розвинуті системи обліку та контролю за необоротними активами на підприємствах залізничного транспорту стають стратегічно важливими для забезпечення сталого функціонування цієї галузі.

Залізничний транспорт включає в себе значний обсяг необоротних активів, таких як рухомий склад, інфраструктура, станції тощо. У зв'язку з цим, існує потреба у спеціалізованому обліку та контролі за цими активами, що враховує їх особливості та вплив на експлуатаційні процеси.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних та методологічних основ, дослідження особливостей організації обліку та контролю операцій з необоротними активами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» та надання пропозицій щодо удосконалення їх окремих напрямів.

Для досягнення мети кваліфікаційної роботи необхідно розв'язати такі завдання:

- розглянути теоретико-методологічні основи обліку операцій з необоротними активами (їх економічний зміст, склад та класифікацію);
- дослідити дискусійні та невирішені питання в обліку операцій з необоротними активами;
- проаналізувати економічну характеристику досліджуваного підприємства;
- дослідити особливості організації обліку операцій з необоротними активами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій»;
- навести шляхи удосконалення окремих напрямків обліку операцій з необоротними активами на досліджуваному підприємстві;
- розглянути нормативно-правову базу та суть контролю операцій з необоротними активами;
- дослідити практику внутрішнього контролю операцій з необоротними активами на виробничому підрозділі «Дирекція

залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій»;

- застосувати методи економіко – математичного моделювання з метою оптимізації витрат, пов'язаних з необоротними активами;
- розробити пропозиції щодо вдосконалення контролю операцій з необоротними активами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій».

Об'єкт та предмет дослідження. Організація обліку та контролю операцій з необоротними активами на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» є об'єктом дослідження даної кваліфікаційної роботи. Предметом дослідження є система бухгалтерського обліку і контролю операцій з необоротними активами.

Методи дослідження. Для досягнення мети у даній кваліфікаційній роботі використовувалися такі методи: для обробки та аналізу вхідної інформації, використовувалися методи порівняння та узагальнення; для вивчення контролю операцій з необоротними активами використовувався абстрактно-логічний метод; аналіз тенденцій розвитку систем обліку та контролю операцій проводився за допомогою методів індукції та дедукції; оцінка стану контролю операцій з необоротними активами проводилась за допомогою методів спостереження; для розрахунків та побудови таблиць використовувались графічний та розрахунково-аналітичний методи; формування власної думки та винесення рекомендацій здійснювалось за допомогою методів систематизації, гіпотез та припущень.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є такі джерела, як законодавча та нормативно-правова база, документи органів законодавчої та виконавчої влади, що стосуються обліку та контролю операцій з необоротними активами. Додаткові інформаційні ресурси включають періодичні видання, а також фінансову, податкову, статистичну та управлінську звітність виробничого підрозділу "Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій".

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (55 найменувань) та 20-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 99 сторінок. Основний зміст викладено на 92 сторінках. Робота містить 10 таблиць, 9 рисунка, 3 формули.

Публікації та апробація результатів дослідження. Апробація результатів проведеного дослідження включає в себе пропозиції щодо вдосконалення системи обліку та контролю операцій з необоротними активами на виробничому підрозділі "Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій". Впровадження у виробничо-господарську діяльність досліджуваного підприємства даних

пропозицій, на наш погляд, підсилить практику обліку та контролю операцій з необоротними активами.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В першому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто теоретико-методологічна основа обліку операцій з необоротними активами. Було досліджено економічний зміст, склад та класифікацію необоротних активів. Наведені визначення основних термінів, класифікації згідно основних чинників.

Розглянуто методологічні основи обліку операцій з необоротними активами з точки зору українських та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Досліджено відмінності та виявлені спільні риси таких об'єктів обліку як: основні засоби та нематеріальні активи.

Виокремлені деякі дискусійні питання в обліку операцій з необоротними активами та запропоновано їх можливе розв'язання, а саме: єдине узгоджене визначення терміну «необоротні активи» в усіх нормативно-законодавчих документах; невідповідність статей Звіту про фінансовий стан та 1 розділу Плану рахунків у частині необоротних активів; пропозиція щодо впровадження окремого субрахунку для відображення втрат необоротних активів підприємств внаслідок воєнних дій; підходи до оцінки нематеріальних активів (відсутність чіткого переліку витрат, які можна враховувати при визначенні первісної вартості нематеріальних активів).

У другому розділі кваліфікаційної роботи коротко досліджено економічну характеристику виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій».

Досліджено особливості організації обліку операцій з необоротними активами на досліджуваному підприємстві, окрему увагу приділено Порядку економічних відносин на підприємствах залізничного транспорту, який визначає сутність відокремлених підрозділів, внутрішніх та внутрішньогосподарських розрахунків, повідомлень (авізо) тощо. Також, зроблений акцент на галузевих особливостях облікових поітик як Укрзалізниці так і підлеглих їй структурних підрозділів.

Здійснений економічний аналіз основних фінансово-господарських показників виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій», проаналізовані результати, які стосуються операцій з необоротними активами.

Як результат дослідження особливостей обліку операцій з необоротними активами виробничого підрозділу нами надані деякі шляхи удосконалення їх окремих напрямків. Сподіваємось, керівництво виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації

взаємодії портів та припортових станцій» втілить наші рекомендації щодо поліпшення системи обліку операцій з необоротними активами.

В третьому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто суть контролю, його нормативно-правове регулювання в Україні. Схематично розглянуто механізм здійснення фінансового контролю в Україні.

Досліджено особливості галузевої практики внутрішнього контролю на залізничних підприємствах, розглянуто такий орган контролю як Департамент внутрішнього аудиту та контролю Укрзалізниці, мету його діяльності та основні завдання, обов'язки та повноваження його співробітників.

Розкрито мету та завдання внутрішнього контролю операцій з необоротними активами, внутрішні та зовнішні джерела інформації, основні порушення, які є типовими для залізничних підприємств, наведений алгоритм здійснення внутрішнього контролю операцій з необоротними активами на виробничому підрозділі «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій».

Застосоване економіко-математичне моделювання бізнес-процесів, з метою оптимізації витрат пов'язаних з необоротними активами виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» за допомогою регресійно-кореляційного аналізу.

Сформульовано декілька пропозицій щодо вдосконалення системи внутрішнього контролю, в тому числі операцій з необоротними активами, а саме: покращення документаційної бази, використання сучасних ІТ-рішень, підвищення кваліфікації персоналу, проведення регулярних контрольних процедур та інвентаризацій, зміцнення системи внутрішнього контролю (шляхом введення в штат внутрішнього контролера).

На наш погляд, перелічені вище пропозиції є ефективними з точки зору посилення якості систем обліку та внутрішнього контролю, впровадження хоча б декількох з них буде мати дійсний економічний ефект.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки:

1. сформулювати та затвердити власну облікову політику (на базі облікової політики Укрзалізниці);
2. переглянути методи амортизації, які зараз застосовуються – а саме прямолінійний (рекомендуємо додати виробничий метод нарахування амортизації для таких активів як - обладнання та автотранспорт);
3. використовувати сучасні ІТ-рішення, наприклад ЕРП-системи (системи планування ресурсів підприємства), такі як SAP ERP, Oracle E-Business Suite, Microsoft Dynamics, які можуть об'єднати фінансовий облік, управління запасами, управління логістикою і

- звітність в єдиній інтегрованій платформі, дадуть комплексний погляд на фінансову діяльність та активи підприємства;
4. зміцнити систему внутрішнього контролю (шляхом введення в штат внутрішнього контролера, проведення регулярних контрольних процедур, окрім щорічної інвентаризації).

АНОТАЦІЯ

Гуртовий О.О. «Особливості організації обліку та контролю операцій з необоротними активами (на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій» регіональної філії Одеська залізниця)»

(прізвище та ініціали студента)

(назва кваліфікаційної роботи)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою професійного/наукового спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності».

(шифр та назва спеціальності)

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. Одеса, 2023 р.

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – організація обліку та контролю операцій з необоротними активами на прикладі виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій».

У роботі розглядаються теоретико-методологічна основа обліку операцій з необоротними активами, їх економічний зміст, склад та класифікація. Розглянуті дискусійні та невирішені питання в обліку операцій з необоротними активами. Здійснений економічний аналіз діяльності виробничого підрозділу «Дирекція залізничних перевезень з організації взаємодії портів та припортових станцій», розглянуті особливості обліку та контролю операцій з необоротними активами.

Надані пропозиції щодо вдосконалення контролю операцій з необоротними активами на досліджуваному підприємстві, а саме: сформувати та затвердити власну облікову політику (на базі облікової політики Укрзалізниці); переглянути методи амортизації, які зараз застосовуються (дати виробничий метод нарахування амортизації для обладнання та автотранспорту); використовувати сучасні ІТ-рішення; зміцнити систему внутрішнього контролю (шляхом введення в штат внутрішнього контролера, проведення регулярних контрольних процедур).

Ключові слова: необоротні активи, амортизація, облік, інвентаризація, звітність, контроль.

ANNOTATION

Gurtovy A.A., "Features of the organization accounting and control of operations with non-current assets (on the example of the production unit "Directorate of Railway Transportation for the Organization of Interaction Ports and Port Stations" of the regional branch "Odessa Railway")

(students surname and initials)

(work title)

Thesis for Master degree in specialty 071 «Accounting and Taxation»

specialty)

(code and name of the

under the master's program «Accounting, Audit and Taxation of business activities». –

(title of master program)

Odessa National Economics University. – Odessa, 2023.

The master's qualification work consists of three sections. The object of the study is the organization of accounting and control of operations with non-current assets on the example of the production unit "Directorate of Railway Transportation for the Organization of the Interaction of Ports and Port Stations".

The paper examines the theoretical and methodological basis of accounting for operations with non-current assets, their economic content, composition and classification. Considered debatable and unresolved issues in the accounting of transactions with non-current assets. An economic analysis of the activity of the production unit "Directorate of Railway Transportation for the Organization of Ports and Near-Port Stations Cooperation" was carried out, the peculiarities of accounting and control of operations with non-current assets were considered.

Proposals were made to improve the control of operations with non-current assets at the investigated enterprise, namely: form and approve its own accounting policy (on the basis of the accounting policy of Ukrzaliznytsia); review the depreciation methods that are currently used (add the production method of calculating depreciation for equipment and motor vehicles); use modern IT solutions; strengthen the system of internal control (by introducing an internal controller into the staff, carrying out regular control procedures).

Keywords: fixed assets, depreciation, accounting, inventory, reporting, control.